

VOORBEELD VAN EEN RECREATIE-GEMEENSCHAP

[907.2]

door

P. L. VAN STEENVELDT

Directeur v. d. Recreatiegemeenschap „Noord- en Midden-Veluwe”

De ontwikkeling van de openluchtrecreatie in de laatste jaren en de toenemende stroom van toeristen naar de centraal gelegen Veluwe, heeft zestien gemeenten doen besluiten tot samenwerking. Bij besluit van de Gedeputeerde Staten van Gelderland van 25 juli 1962 werd een gemeenschappelijke regeling goedgekeurd en ontstond de „Recreatie-Gemeenschap Noord en Midden Veluwe”. Deelnemers zijn de gemeenten: Apeldoorn, Barneveld, Doornspijk, Ede, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattum, Heerde, Hoewelaken, Nijkerk, Oldebroek, Putten, Scherpenzeel en Voorst.

Als organen van deze Gemeenschap zijn een Raad van Beheer, een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur ingesteld. De Raad van Beheer wordt gevormd door een lid van Gedeputeerde Staten, zestien burgemeesters en zestien gemeenteraadsleden, het Algemeen Bestuur bestaat uit een lid van Gedeputeerde Staten en de zestien burgemeesters van de participerende gemeenten. Voorzitter van het Dagelijks Bestuur is mr A. L. des Tombe, burgemeester van Apeldoorn. De financiële lasten worden in principe verdeeld volgens een overeengekomen verdeelsleutel, gebaseerd op het aantal inwoners en de toeristische betekenis van de verschillende gemeenten. Een bureau verzorgt de beleidsvoorbereiding en de coördinatie van de activiteiten op het gebied van de openluchtrecreatie tussen de aangesloten gemeenten.

De activiteiten van diensten en instanties in de provincie Gelderland zijn als volgt gecoördineerd:

Bij besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van november 1955 werd de *Gelderse Recreatiecommissie* ingesteld. Deze commissie kreeg tot taak het college van advies te dienen over de ontwikkeling van de recreatie in Gelderland. Behalve vertegenwoordigers van provinciale diensten, die op het terrein van openluchtrecreatie en het toerisme actief zijn, nemen ook vertegenwoordigers van belanghebbende rijksdiensten en landelijke instanties aan het werk van de commissie deel. In de afgelopen jaren werd over tal van incidentele objecten advies uitgebracht, zowel ten aanzien van de planologische en financiële, als van de bestuurlijke aspecten.

Gezien de toenemende belangstelling voor recreatie op en om het Veluwe-meer en om mogelijk daaruit voortvloeiende ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan, besloten Gedeputeerde Staten in oktober 1959 de Provinciale Staten voor te stellen over te gaan tot oprichting van de „Recreatie-Stichting Veluwerandmeer”. De officiële oprichting had plaats op 22 maart 1960. Deelnemers zijn het college van Gedeputeerde Staten, de gemeentebesturen van de kustgemeenten Doornspijk, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nijkerk en Putten en belanghebbende provinciale- en rijksdiensten en instanties. Het doel van deze Stichting is de behartiging van de belangen van de recreatie op en om het Veluwemeer.

Om tot een nauwe samenwerking te komen is, na overleg tussen Gedeputeerde Staten en de besturen van Stichting en Gemeenschap, besloten per 1 januari 1964 het secretariaat van de Stichting in handen te stellen van de directeur van de Gemeenschap.

De regeling heeft in het algemeen de samenwerking van de deelnemers ter behartiging van hun gemeenschappelijke belangen ten aanzien van de recreatie binnen de grenzen van het gebied dezer gemeenten en op de wateren in en grenzende aan dit gebied ten doel. Het behoud van de bestaande recreatieruimten op de Veluwe wordt door de Gemeenschap als uitgangspunt van haar beleid genomen. Dit met het oog op de nationale en internationale functie, die de hier aanwezige ruimten kunnen hebben. Meer en meer wordt het duidelijk dat over slechts enkele tientallen jaren de Veluwe zal zijn omringd door grote stedelijke agglomeraties. Rijks- en Provinciale Waterstaat zijn reeds begonnen met de uitvoering van wegenprojecten op de Veluwe, die zowel van noord naar zuid als van oost naar west de recreatiegebieden zullen doorsnijden en deze agglomeraties met elkaar verbinden.

Het gaat er nu om, de nog aanwezige ruimten veilig te stellen en doelmatig te benutten voor de recreatie, zo, dat én de rustzoekende én de gezelligheidszoekende mens zijn ontspanning kan vinden. Dit beleid van de Gemeenschap sluit ten deze volkomen aan op de lijn die werd uitgestippeld in het studierapport van de Rijksdienst voor het Nationale Plan, „Recreatieruimten in Nederland” en op het facetstreekplan voor natuurbescherming en recreatie op de Veluwe.

Er moet worden gerekend op een grote behoefte aan meer slaapplekken voor de vakantierecreatie. Maar gezien het uitgangspunt van het beleid — het behoud van de bestaande ruimten — is het streven erop gericht deze noodzakelijke capaciteitsvergroting in eerste instantie te zoeken in het verbeteren en uitbreiden van bestaande voorzieningen. Nieuwe vestigingen zullen slechts, na zorgvuldige afweging van belangen en omkleed met voldoende waarborgen, opdat werkelijk een openbare voorziening ontstaat, worden toegelaten.

Vooraf de duidelijk toenemende behoefte aan tweede woningen vraagt bijzondere aandacht. Hiertoe zijn te rekenen: villa's, zomerhuisjes, kamphuisjes, caravans, woonboten e.d. die niet in normale vakantieverhuur worden gebracht of daaraan worden onttrokken. Er zullen positieve maatregelen moeten worden genomen om aan dit snel groeiende probleem het hoofd te kunnen bieden. De Gemeenschap neemt dan ook actief deel aan het overleg, dat in de beraadsgroep „Tweede woning” van de Stichting Recreatie plaats heeft. Onderzocht wordt o.a. in hoeverre landbouwgronden meer rendabel kunnen zijn, door ze te bestemmen tot vestigingsterrein, o.a. voor tweede woningen.

In samenwerking met de Nederlandse Kampeerraad is een enquête naar de verblijfsaccommodatie en de daartoe in gebruik zijnde terreinen uitgevoerd. De ongeveer 800 adressen zijn met behulp van de gemeenten bezocht. De resultaten zullen o.a. de basis vormen voor een op te stellen sanerings- en/of uitbreidingsprogramma.

Ook de ontwikkeling van de grotere woonkernen en vooral van de agglomeratie Arnhem op de zuidelijke Veluwezoom en de agglomeraties Apeldoorn-Deventer-Zutphen en Zwolle-Kampen in de IJsselvallei vragen de aandacht. Reeds nu dienen ruimten in en rond deze agglomeraties te worden

gereserveerd voor de aanleg van parkbossen en stedelijk groen. Ook het, vanuit het westen des lands, opdringende stedelijke gebied behoeft in de toekomst dergelijke voorzieningen.

Reeds in het eerste jaar van het bestaan van de Gemeenschap kon een belangrijk resultaat worden geboekt. Naast subsidies van het rijk en de provincie hielp de Gemeenschap de „Stichting Het Geldersch Landschap” aan de nodige middelen om de aankoop van het prachtige landgoed Staverden mogelijk te maken. Alhoewel dit object zich reeds in een heel pril stadium van de Gemeenschap aandiende en dit een last voor rente en aflossing gedurende 75 jaar van 1 miljoen gulden, ofwel f 60.000 voor het eerste jaar betekende, werd hiertoe unaniem besloten.

Als voorwaarden werden o.a. gesteld een volledige toegankelijkheid voor het publiek en medezeggenschap in de toekomstige bestemming van gronden en opstallen. Bij „Het Geldersch Landschap”, dat ten deze zelfde doelstelling heeft als de Gemeenschap, is dit landgoed in veilige handen.

In juli kon een gezamenlijk standpunt aan Gedeputeerde Staten worden geformuleerd t.a.v. het facetstreekplan. Hierin stelde de Gemeenschap, de principiële uitgangspunten van het plan volledig te kunnen onderschrijven.

Ten aanzien van incidentele verschillen over bestemmingen wordt thans door de Gemeenschap bestudeerd in hoeverre aan bepaalde wensen van gemeenten tegemoet kan worden gekomen, o.a. op het gebied van vestigingsruimten voor verblijfsaccommodatie. Zij kan hier bemiddelend optreden tussen het Provinciaal Bestuur en de gemeentebesturen en voert hierover geregeld overleg met de Bestuurlijke Planologische Dienst.

Naar aanleiding van de door het Ministerie van Defensie aanhangig gemaakte onteigening van gronden op de Meervelder Enk nabij Garderen richtte het bestuur van de Gemeenschap zich tot de minister-president. In een schrijven werd uitdrukkelijk gewezen op de grote nationale waarde van de Veluwe voor de recreatie, zoals die ook duidelijk tot uiting komt in het beleid van de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen en uit het rapport van de Rijksdienst voor het Nationale Plan.

Er moet nog veel materiaal worden verzameld als basis voor het verdere beleid. In bewerking zijn partiële ontwikkelingsplannen voor de gehele Veluwe; ten eerste een plan voor de gemeente Putten en ten tweede een plan voor de groep gemeenten Hattem-Heerde-Epe en een gedeelte van Oldebroek. Deze gehele materie laat zich echter niet in een star programma vastleggen. De problematiek op dit gebied is zeer uiteenlopend en wisselend van karakter. In samenhang met de maatschappelijke ontwikkeling treden snelle wijzigingen in het recreatiepatroon op. Het zal nodig zijn, met inachtneming van de grote lijn, door een soepel beleid het gestelde doel te bereiken. Dat doel is: het behoud van de Veluwe als een van de weinige nog omvangrijke recreatiegebieden in noordwestelijk Europa; een doelmatig gebruik mogelijk te maken, zowel voor de eigen, nabijwonende bevolking als voor de dagtoeristen en ontspanningsmogelijkheden te bieden zowel aan de rust- als aan de gezelligheidszoekenden. Dit alles om bij te dragen tot een goed en gezond woonklimaat in ons land.
